

นิทานสุภาษิตจีน (126)

成语故事 (一百二十六)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 半途而废/半途而廢 Bān tú ér fèi (บัน ถู เอ้อร์ เฟย์) โดย คำว่า 半 bàn บัน แปลว่า ครึ่งหนึ่ง 途 tú ถู แปลว่า ทาง หนทาง 而 ér เอ้อร์ คำสันธานเชื่อมคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม แสดงว่ากลับตาลปัตร 废/廢 fèi เฟย์ แปลว่า ละทิ้ง ทำต่อไปไม่ได้ เลิก รวมแล้วแปลว่า ไม่ได้ครึ่งทางก็ยกเลิกเสีย ทำได้ครึ่งๆ กลางๆ ก็ยกเลิก หรือยกเลิกกลางคัน ซึ่งสุภาษิตคำนี้หมายถึง ทำการสิ่งใด หากไม่พยายามทำให้งถึงที่สุดแล้วกลับมายกเลิกเสียกลางคัน เช่นนี้แล้วย่อมจะหาผลลัพธ์ หรือหาผลสำเร็จไม่ได้นั่นเอง

ในยุคราชวงศ์ฮั่นตะวันออก หรือตงฮั่นของจีน 东汉/東漢 Dōng Hàn ตงฮั่น มีบันทึกที่นามว่า 乐样子/樂樣子 Lè Yàng Zi เล่อ ย่าง จื่อ

半途而废

ที่มาภาพ <https://chrikarublog.wordpress.com>

เขามีชื่อเสียงโด่งดังมาก
ทั้งนี้เพราะเขาเป็นคน
ที่รักการศึกษาและมีความ
รอบรู้ จึงมีเรื่องเล่า
เกี่ยวกับเขาว่า เขาเจริญ
ก้าวหน้าเพราะมีศรี
ภรรยาคอยช่วยเหลือ
ครั้งหนึ่งเล่อ ย่าง จื่อ เก็บ
ทองคำได้แท่งหนึ่ง เขา
ดีใจรับนำทองคำแท่งกลับ
บ้านไปให้ภรรยา พอลง
คิดว่าภรรยาของเขาต้องดีใจ

แน่ๆ แต่ผิดคาด เพราะภรรยาของเขาได้ตำหนิเขาอย่างหนัก พร้อมบอกว่า คนดี คนมีศักดิ์ศรีไม่
กินของฟรีใคร แม้หิวตายก็ไม่ยอมเป็นขอทาน แล้วท่านซึ่งกำลังจะเป็นบัณฑิต หวังจะมียศนาถะที่
สดใส โฉนเลยจึงไปเก็บเอาของที่ผู้อื่นทำตกมาเล่า เช่นนี้แล้ว ต่อไปภายภาคหน้า หากทำการใหญ่
ก็จะล้มเหลวเป็นแน่นอนอยู่ แม้จะไม่มีใครรู้ แต่ใจเรานั้นรู้อยู่เสมอ เช่นนี้แล้วท่านจะมีความสุขได้เช่น
ไรกัน เล่อ ย่าง จื่อ ฟังแล้วก็รู้สึกอับอาย จึงนำทองคำแท่งนั้นไปทิ้ง ณ ที่ตนเองเก็บได้ ต่อมา เล่อ
ย่าง จื่อ ได้เดินทางไปศึกษาเล่าเรียนกับสำนักที่มีชื่อเสียงแห่งยุค หลังไปได้ปีกว่า เขาก็กลับมา
เยี่ยมภรรยาของเขา เมื่อภรรยาเห็นเขากลับมา ก็ถามว่า ท่านกลับมาด้วยเหตุใดหรือ เล่อ ย่าง จื่อ
ก็ตอบไปว่า ข้าไปศึกษาเล่าเรียนตั้งปีกว่า คิดถึงเจ้าจึงกลับมาเยี่ยมนี้ใจ ภรรยาได้ฟัง ก็ลุกเดินไป
หยิบกรโกธมา แล้วตัดผ้าไหมที่ยังทอไม่เสร็จขาดออกเป็นท่อนๆ เล่อ ย่าง จื่อ เห็นเช่นนั้นก็ตกใจ
ถามว่าเจ้าทำเช่นนั้นทำไม ภรรยาตอบว่า ผ้าไหมผืนนี้ มาจากเส้นใยไหมที่สาวโยมาจากดักแด่หนอน
ไหม กว่าจะทอเป็นผืนได้ก็แสนจะยากเย็นท่านก็รู้ และบัดนี้ผ้าไหมผืนนี้ก็เสียหายใช้การไม่ได้แล้ว
แสดงว่า ขบวนการตั้งแต่เลี้ยงไหม สาวไหม บั่นไหม ย้อมไหม และทอไหมเหล่านี้ บัดนี้ทุกอย่าง
ก็ล้มเหลวหมด เพราะมันถูกขาดตัดขาดเสียก่อนที่จะทอเป็นผืนได้สำเร็จ งานที่ข้าทำมาทั้งหมดก็จบ
ลงกลางคันโดยหาประโยชน์อันใดไม่ได้จากที่ได้ทุ่มเทไป ก็เหมือนกับท่านที่อุตสาหะว่าเรียนมาตั้ง
นาน หากอดทนอีกสักนิดความสำเร็จก็จะเห็นอยู่แค่เอื้อม แต่นี่เพียงเพื่อคิดถึงข้า แล้วกลับมาหาข้า
เช่นนี้แล้ว ไม่เท่ากับเสียเวลาไปเปล่าๆ หรือ แล้วมันต่างอะไรกับเศษผ้าไหมผืนนี้เล่า ได้ฟังเช่นนั้นแล้ว
เล่อ ย่าง จื่อ น้ำยังไม่ทันได้ดื่ม ก็รีบเดินทางกลับไปศึกษาต่อ จนสำเร็จการศึกษาในอีก 7 ปีต่อมา

โดยไม่มีการลากลับบ้านอีกเลย

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻: 事情没有做完就停止, 不能坚持到底。

成語比喻: 事情沒有做完就停止, 不能堅持到底。

Chéngyǔ bǐyù: Shìqíng méiyǒu zuò wán jiù tíngzhǐ, bùnéng jiānchí dàodǐ.

เฉิงยฺหวี่ ปี้ยวี่: ฉื่อฉิง เหมยโฮยว จั่ว หวาน จั่ว ถึงจื่อ, ปู้เหิง เจียนฉือ เต้าตี้

สุภาษิตเปรียบว่า ทำสิ่งใดก็ตามทั้งที่ยังทำไม่เสร็จก็หยุดเสีย ไม่สามารถที่จะยืนหยัดให้ถึงที่สุด

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

做任何事情都不能半途而废, 不然就不能成功。

做任何事情都不能半途而廢, 不然就不能成功。

Zuò rènhé shìqíng dōu bùnéng bàn tú'ér fèi, bùrán jiù bùnéng chénggōng.

จั่ว เร็นเหอ ฉื่อฉิง โตว ปู้เหิง ป้าน ฌู เออร์ เฟย์, ปู้หฺวาน จั่ว ปู้เหิง เฉิงกง

ทำการสิ่งใดก็ตาม ไม่อาจที่จะทำแบบครึ่งๆ กลางๆ ได้ มิเช่นนั้นก็จะประสบความล้มเหลวไม่ได้

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง